

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ІМ. ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

№4 (50) 2015

На першій сторінці обкладинки
курсант факультету бойового застосування військ Сергій КОСТИШИН.
ФОТО Сергія ЛИТВИНЮКА

В И Ш У С К Я - 2015

«Примножуйте наші бойові традиції! Не зрадьте довіри українського народу!»

В Академії сухопутних військ відбувся черговий випуск молодих офіцерів. Прогоріч він став особливим, адже вперше в історії незалежної України у зв'язку із ситуацією у країні молоді офіцери залишають стіни рідного навчального закладу достроково. Військове звання лейтенант і дипломи отримали 207 випускників Академії. У них не буде традиційної лейтенантської відпустки – новоспечені офіцери відразу розпочнуть виконувати службові обов'язки у частинах відповідно до отриманого направлення.

– Хлопці та дівчата, які отримали лейтенантські погони – герої! Вони стали героями вже тоді, коли зробили складний вибір – обрали шлях захисту своєї держави, – зазначив під час випуску Міністр оборони України генерал-полковник Степан Полторак. – Їм буде непросто, адже офіцерське становлення відбуватиметься в умовах ведення бойових дій, їм доведеться керувати не солдатами-однолітками, а старшими братами, своїми батьками, які сьогодні відмобілізовані та стоять на захисті нашої держави.

У строю випускників – командири механізованих і танкових підрозділів, офіцери-артилеристи й ракетники, військові інженери, фахівці по роботі з особовим складом та військові диригенти. Окрім цього, у війська підуть і декілька десятків молодших командирів різних військових спеціальностей, які завершили навчання у Військовому коледжі видового навчального закладу.

За мужність та героїзм близько 126 вихованців

Академії відзначені державними нагородами. За словами начальника Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного генерал-лейтенанта Павла Ткачука, з кожним днем ця цифра зростає. А два випускники вищу удостоєні найвищої державної відзнаки – Герой України. Це майор армійського підрозділу спецпризначення Олександр Петраківський та розвідник старший лейтенант Євгеній Зеленський. На жаль, останній отримав це звання посмертно.

Золоту медалістку Академії лейтенанта Жанну Палагнюк приїхали привітати з першим офіцерським званням і закінченням вишу батьки з Дніпропетровщини.

– Служи, доню, чесно та гідно, бережи свою землю! – наказали доньці батько, бойовий офіцер, заступник начальника штабу оперативного командування «Південь» полковник Ігор Палагнюк та мати Оксана Олександрівна, яка також служить у війську.

Нещодавно, перебуваючи з офіційним візитом у Німеччині, Президент України Петро Порошенко відвідав пораненого командира взводу спостереження та технічних засобів розвідки розвідувальної роти 24-ї окремої механізованої бригади лейтенанта Володимира Геру, який лікується в одній із клінік Дрездена. Місія надзвичайно зворушлива: глава держави вручив військовослужбовцю орден Богдана Хмельницького III ступеня

ЦІНОЮ ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я ВІН ВРЯТУВАВ ЖИТТЯ 400 БІЙЦІВ

«Вся країна тобою пишається. Так народжуються українські герої. Україна зараз проходить величезні іспити. З того, як ти тримаєшся під час цих іспитів, має брати приклад уся Україна», — наголосив Петро Порошенко, звертаючись до Володимира. На переконання Президента, лейтенант здійснив геройський вчинок, коли ціною власного здоров'я врятував 400 українських військовиків.

Петро Порошенко подякував матері офіцера за виховання сина, обговорив з лікарями стан хворого та подальші кроки щодо його одужання, доручив Міністру охорони здоров'я взяти під особистий контроль реабілітацію героя. Окремо Президент України подякував українським волонтерам за допомогу, яку вони надають пораненим бійцям, що лікуються в клініках Дрездена, їхнім родинам.

Тим приємнішою була ця звістка для особового складу Академії,

адже Володимир 2013 року закінчив саме наш видовий виш! На своїх шпальтах «Офіцер України» вже розповідав, що минулоріч впродовж 3 місяців Володимир Гера виконував службові обов'язки в зоні Антитерористичної операції. Його взвод здійснював спеціальні заходи щодо розстановки по периметру станцій для охорони артилерії і її ефективної діяльності, залучався до супроводу колон з продовольством, боєприпасами та особовим складом у проблематичні райони АТО, залучався до зачистки місцевості від диверсійних груп тощо. Приміром, наприкінці липня, отримавши наказ щодо знищення ворожого незаконного угруповання, що переховувалося біля залізничного переїзду, взвод у надзвичайно короткий термін часу виконав завдання і головне без людських втрат.

З середини серпня підлеглі лейтенанта Гери у складі військових підрозділів 24 омбр забезпечували

прикриття десантників і недопущення прориву терористичних угруповань в район Луганського аеропорту. За рішенням командира бригади саме Володимира призначили коригувальником вогню артилерії. Зі своїми обов'язками молодий офіцер справився, вчасно і якісно виявляв координати ворожих позицій, які швидко надавав нашій артилерії для завдання вражаючого удару у відповідь.

Особливо відзначився Володимир Гера в ніч на 1 вересня, коли з найвищої будівлі – металургійного заводу, куди перебазував свій спостережний пункт для кращого обзору позицій – населеного пункту Лутугино, корегував вогонь артилерії. Після двогодинної ворожої артилерійської підготовки по підрозділах десантників та 24 омбр, що забезпечували охорону аеропорту, лейтенант засік кілька БМД противника, роту російських десантників та дві установки «Град», які невдовзі були повністю знищені нашою артилерією. Цього ж ранку, отримавши наказ на прикриття відходу наших десантників з аеропорту Луганська, лейтенант Гера продовжував виконувати непрості обов'язки щодо прикриття відходу 400 українських бійців. Навіть після того, як отримав важкі поранення плеча, хребта та легенів, він не полишив поля бою і продовжував корегувати вогонь української артилерії.

... Нині Володимир бореться за своє одужання. Вірять, що невдовзі повернеться у стрій захисників Вітчизни. Не пориває також зв'язків

і з Академією. Ще перебуваючи на лікуванні в Центральному військовому шпиталі, він знаходив у собі сили надсилати на кафедру комплексів та приладів артилерійської розвідки з мобільного не лише повідомлення, але й малюнки, які власне використовуються для узгальнення бойового досвіду і проведеного заняття з курсантами.

А ось як про той героїчний бій розповідає мати героя Марія Степанівна:

– Ми вже в госпіталі дізналися, що того вересневого дня Володя виконував обов'язки коригувальника вогню. Його побратими розповіли, що, засівши в будівлі разом з контрактником Романом Шевчуком, син вивів кілька сотень наших вояків із небезпечної зони. Він супроводжував їх два кілометри, постійно повідомляючи зі своєї позиції по рації безпечний маршрут. Хлопці у відповідь постійно просили: «Досить. Відходьте самі!». Але син продовжував коригувати, тим паче довідавшись, що в оточенні ще залишилися десантники 80-ї бригади зі Львова, серед яких було багато друзів. Звісно, що він не полишив позицію. І Роман не покинув її, навіть коли отримав поранення в руку. А згодом куля та осколки вразили Володю. Вони наскрізь пробили праву руку, повністю роздробивши кістку, збоку під бронезилетом проникли у тулуб, зламавши два ребра, а потім зачепили легеню і застрягли у хребті. Тоді син сказав Романові: «Іди, інакше ти не залишишся живий». Але хлопчина, за

що йому величезне материнське спасибі, почав стягувати Володю вниз. Рома значно менший за мого сина і худіший, але він тягнув його за здорову руку, довго тягнув. Я дивуюся: звідкіля сили?! У нього ж самого рука одна не працювала, а потім ще й в ногу потрапив осколок, і звідти просто фонтаном пішла кров... Коли ж поновлювалися обстріли, він закривав Володю собою. Він більш ніж півтора кілометра виносив мого сина в безпечне місце самотужки! Це вже потім їх знайшли бійці з їхньої бригади.

До речі, коли Володимира просять розповісти про те, як йому вдалося вивести з оточення кілька сотень військових, він відповідає, що це не особисто його заслуга, а заслуга його підлеглих, артилеристів усієї бригади. Пояснює, що виконував обов'язки коригувальника вогню і робив усе можливе, аби координати про розташування сил противника були якнайточнішими. А за допомогою далекоміра і нескладних розрахунків зробити це було, на його погляд, неважко. Для того і навчався в Академії. А ось про що мріє, так це про швидке повернення до нормального життя, яке не бачить без служби в Українському війську!

Ігор МАХНО

«ВСІ ЦІ ЛЮДИ – СПРАВЖНІ ПАТРІОТИ УКРАЇНИ»

Орден «За мужність» III ступеня курсант Юрій Горбатюк отримав з рук начальника Академії сухопутних військ генерал-лейтенанта Павла Ткачука на ранковому шикунанні усього особового складу навчального закладу. Вже кілька місяців промайнуло з того часу,

як військовослужбовець повернувся із зони проведення Антитерористичної операції, поступив до вишу, поповнивши лави майбутніх офіцерів.

А ще недавно воїн-контрактник 95-ї окремої аеромобільної бригади високимобільних десантних військ Збройних Сил України виконував складні бойові завдання на Донбасі. Він був снайпером. А цей фахівець, як відомо, не хто інший, як мисливець на ворога, який, власне, і повинен знищувати живі цілі противника.

На визнання Юрія, в його підготовку було вкладено чимало часу, а досвід передавали дійсно фахівці влучного вогню. Чого лише вартували секрети дій, спрямованих на пошук, маскування, величезне терпіння в очікуванні противника і врешті-решт на сам постріл із СВД... Саме від володіння цими якостями багато у чому залежить і достойне виконання поставленого завдання, і життя самого снайпера.

Зазвичай Горбатюк отримував на прямок, на якому можуть з'явитися ворожі цілі, а відтак, розпочиналася його небезпечна бойова робота.

– 3 англійської снайпер – «снайп» (бекас), – розповідає Юрій. – Саме так називали колись майстерних стрільців, які могли вполювати цю маленьку пташку. Отже цілком зрозуміло, що кожний твій постріл повинен бути безпомилковим, а куля обов'язково влучити в обрану ціль. Нашим вишколом опікувався командир взводу старший лейтенант Євген Гончар, випускник нашого видового вишу 2013 року. Часто згадую своїх співслужбовців Олександра Євчина, Євгена Пашкевича, який, до речі, сьогодні, як і я, є курсантом Академії сухопутних військ. Всі вони – справжні патріоти України, мужні захисники Батьківщини. Виконуючи разом з ними найвідповідальніші завдання, завжди почувався впевненим, рішучим, у всьому відчував їхню підтримку. І я вдячний долі, що вона звела мене саме з ними.

... В одному з боїв, під час ворожого обстрілу, Юрій Горбатюк був поранений. Серйозне лікування забрало достатньо часу і проходило у військових госпіталях Харкова та Львова. Лікарі доклали максимум зусиль, аби Юрій одужав.

Нині він навчається в Академії та мріє про той день, коли отримає лейтенантські зірки. І гарт, який він набув у зоні проведення Антитерористичної операції, безумовно допоможе йому у досягненні мети.

«У НАС Є ЧИМ ВІДПОВІСТИ ВОРОГОВІ»

Так, вони носять тільняшки, хоча факультету аеромобільних військ у нашому виші вже декілька років немає. Так, їм дозволили порушувати правила носіння форми одягу, але це – на знак поваги до їхньої мужності.

– Молодший сержант Іван Талпа, – чітко відрекомендується юнак. – Проходив службу у складі окремої 79-ї аеромобільної бригади.

Один рік строкової та три за контрактом. І ось вже півроку в Академії сухопутних військ. Це термін служби у війську та навчання військовослужбовця, який ще недавно боронив Україну у зоні проведення Антитерористичної операції. Туди, на війну, командир інженерно-саперного відділення потрапив у травні 2014-го. Що саме відчував юнак, який про війну знав лише з книжок та кінострічок? Чим тепер стало для нього побачене та пережите?

– Спочатку вразило майже все, адже в таких умовах бути ще не доводилося, – розповідає Іван. – Я та мої підлеглі виконували завдання з розмінування,

зачистки населених пунктів тощо. Визволяли захоплені сепаратистами Слов'янськ. Зробити це було надзвичайно складно. В один із днів потрапили у засідку. Був бій. Непростий бій, але бойову задачу виконали. Мені донині важко звикнути до думки, що багатьох побратимів я втратив на цій війні, достатньо і тих, хто отримав поранення. Але марно кажуть: «Герої не вмирають». Це дійсно так. Про їхній подвиг пам'ятатимуть рідні, їхню пам'ять вшануватимемо ми.

Добре пам'ятаю своїх бойових друзів по бригаді. Це – старшина Олександр Самохін, старший солдат Андрій Пузенко, особливо – командир роти капітан Руслан Мазур. Це відважні люди. І таких тисячі і тисячі в наших Збройних Силах. Так що нам є ким і чим протистояти ворогові!

За дії у зоні АТО молодший сержант Іван Талпа нагороджений орденом «За мужність» III ступеня. Нагороджували перед строем 79-ї окремої аеромобільної бригади.

... Після одужання у військовому шпиталі Іван повернувся до своєї частини, а у травні 2014 року заступник командира підполковник Іван Савка повідомив воїна, що йому надана можливість вступити до Академії сухопутних військ.

Отже, мрія здійснилася!

В АКАДЕМІЇ – ПЕРШОКУРСНИК, У ВІЙСЬКУ – НЕ НОВАЧОК

Які вони – сьогоднішні молоді хлопці, котрі отримали гарт у зоні проведення АТО на Сході України? Ті, хто вчора зі зброєю в руках відстоював незалежність і територіальну цілісність нашої держави, а нині навчається у виші, обравши престижну професію офіцера... Що саме покликало їх у самісіньке пекло збройного конфлікту на Донбасі? Наказ згори чи звання захисника Батьківщини?

– На мою думку, перш за все – гарячий патріотизм, адже немає більш величній справи, ніж боротьба за свободу Вітчизни, – говорить першокурсник молодший сержант Андрій Пец, з яким розмовляємо про буденні справи, бойові дії, в яких він нещодавно брав участь, про мрію, яку здійснити він вирішив у видовому навчальному закладі.

Особисто мене здивувало те, що термін служби Андрія у війську складає вже майже десять років. Строкову службу проходив у 159-й базі пунктів управління, потім були роки у 169-му навчальному центрі «Десна», 80-й окремі аеромобільній бригаді.

– Найбільш хвилюючими та непередбачуваними стали місяці у зоні проведення Антитерористичної операції, – продовжує Андрій. – Усі знають, що десантники – це еліта війська. Саме їм і доводиться виконувати найскладніші завдання.

На Донбас, де спалахнула гібридна війна, десантники відбули у березні 2014 року. До цього вони виконували непрості завдання у Чернігівській, Сумській та Полтавській областях. Згодом місцем їхньої дислокації став центр АТО в Ізюмі, а вже потім – Луганськ. Та найважче було під Слов'янськом: там терористи чинили найбільший спротив.

– Майже увесь час ми перебували в русі, – розповідає молодший сержант. – Здійснювали супроводження колон до блокпостів, охороняли артилерійські підрозділи.

...Під населеним пунктом з назвою Миколаївка ми здійснювали розвідку боєм. Перед групою (танк і три бронетранспортери) було поставлене завдання викликати вогонь ворога на себе. І ми таки потрапили під обстріл.

На жаль, у перші хвилини загинув сержант Володимир Чепелюк. Його по смертно нагороджено орденом «За мужність» III ступеня. Таку ж нагороду було вручено і прапорщику Івану Вернигорі, надзвичайно відважній людині, з якої кожний із нас брав приклад.

...Отримав орден «За мужність» III ступеня і молодший сержант Андрій Пец за виявлений героїзм у захисті України. Сьогодні він навчається на факультеті бойового застосування військ і, крокуючи до здобуття офіцерського чину, допомагає однокурсникам, адже його строк служби та досвід чималі.

У БОЮ ПІД ЛУТУГИНИМ

Саме там солдат набував необхідних вмінь та навичок як гранатометник, і після допідготовки на Широколапівському полігоні під Одесою його було скеровано у зону АТО на Донбас. Згодом він перейшов у контрактники та продовжував виконувати складні завдання разом зі своїми співслужбовцями.

Щастя, Старобельськ, Лутугине, Миколаївка... Чимало «гарячих точок» пройшли з боями війни. Одного разу їм довелося відбивати військову частину, яку напередодні зухвало захопили терористи. Іншого – прикривати свою роту, яка відступала під ударами ворога. Скільки їх було, бойових дій, на цій «гібридній війні», яка спалахнула з «подачі» Російської Федерації.

... Під час зіткнення із ворогом під Лутугиним Владислава було поранено. Співслужбовці надали гранатометнику першу допомогу. Потім його евакуювали у Миколаївський військово-морський госпіталь. Коли Владислав остаточно

одужав, поступив на навчання до Академії сухопутних військ. Та АТО залишиться в пам'яті назавжди.

– Ось тільки шкода, що медаль «Незалежність України» III ступеня, яку отримав, втратив десь там, на Донбасі, – розповідає курсант. – Але посвідчення до нагороди залишилося у мене.

Шлях до лейтенантських зірочок непростий. Але за словами Владислава навчатися в Академії цікаво, а відтак, швидко промайнуть курсантські роки, і офіцерський корпус Збройних Сил України невдовзі зустріне гідного мужнього захисника Батьківщини.

Ігор МОСЕЙЧЕНОК

На знімках: учасники АТО курсанти Юрій ГОРБАТЮК

та Владислав ШИШКА,

молодші сержанти Іван ТАЛПА

та Андрій ПЕЦ.

Фото Юрія ШАГОВА.

Уся армійська біографія Владислава Шишки свідчить про його наполегливість у досягненні мети, рішучий характер та вміння протистояти труднощам. Строкова служба проходила у підрозділі військ ППО, а потім у складі 30-ї окремої механізованої бригади.

АКЦЕНТИ РОЗСТАВЛЯЄ АТО

...Ми відбули в зону АТО разом із підполковником Русланом Колосом та майором Антоном Верствівським відповідно до рішення Командувача Сухопутних військ Збройних Сил України та на підставі клопотання штабу Антитерористичної операції. Без жодного перебільшення, для нас це був період серйозних випробувань, відповідальної повсякденної праці.

Власне я виконував обов'язки старшого офіцера групи оперативного забезпечення штабу сектора «С» з планування та виконання заходів інженерного забезпечення. Ми здійснювали інженерну розвідку місцевості, облаштовували мінно-вибухові, невибухові загородження з протитанкових та протипіхотних мін, встановлювали різноманітні загородження на танкодоступних напрямках, у місцях можливої діяльності диверсійно-розвідувальних груп, визначали райони розташування та безпосередньо облаштовували взводні опорні пункти та блокпости, базові табори.

Також організовували взаємодію між підрозділами та відділом оперативного забезпечення штабу АТО на території Донецької та Луганської областей щодо забезпечення інженерними боєприпасами та майном підрозділів у зоні відповідальності

сектора «С», навчали особовий склад встановлювати мінні поля, здійснювали розрахунки інженерної техніки для облаштування різноманітних фортифікаційних об'єктів у місцях безпосереднього зіткнення з противником, розмінування місцевості, з представниками контактної групи відпрацьовували алгоритми щодо припинення вогню та допуску особового складу для розмінування спірних територій тощо.

Зрозуміло, я не вдаватимуся у подробиці нашої бойової роботи, скажу лише, що на час нашого перебування у зоні АТО виникали різноманітні ситуації, які вимагали чітких дій як вдень, так і вночі. Обстановка настільки часто змінювалася, що інколи рішення потрібно було приймати, як кажуть, з коліс. І що приємно, до нас прислухалися, на наш досвід покладалися, адже фахівців інженерної служби дійсно не вистачало.

Це лише на перший погляд при облаштуванні, приміром, блокпоста не виникає проблем. Але ж існують відповідні вимоги, без дотримання яких якісно виконати це відповідальне завдання просто неможливо. Адже потрібно створити різноманітні перешкоди для обмеження руху як транспорту, так і живої сили, визначити та розставити

Майже три місяці науково-педагогічні працівники факультету підготовки спеціалістів інженерних військ та військ РХБ захисту перебували у зоні проведення Антитерористичної операції. Про мету відрядження, завдання, які доводилося виконувати, набутий досвід та враження від «східних» подій розповідає доцент кафедри інженерної техніки, кандидат технічних наук підполковник В'ячеслав Нагачевський.

вогневі точки для оборони, облаштувати надійне укриття для особового складу та техніки (бліндаж та щілини), огородити блокпост тощо.

Або ж візьмемо дії наших воїнів у забрудненому вибухонебезпечними предметами районі. Як правило, їхні розміри сягали 2-3 квадратних кілометри, тому завдання виконували методом об'їзду території на БТР-80 (БРДМ-2РХ) по існуючих дорогах. У заздалегідь визначених місцях особовий склад спішувався і проводив розвідку. Основну увагу військовослужбовці звертали на ділянки, де були явні сліди від проведених мінувальних робіт. Це могли бути погано замасковані міни, укупорка від боєприпасів, вирви від вибухів, ушкоджена бойова та інша техніка...

Зазвичай у районі виконання таких робіт знаходились боєприпаси різних модифікацій, тому командир групи, що здійснював інженерну розвідку, брав з собою спеціальний довідник з фотографіями для ідентифікації боєприпасів.

Для безпеки робіт із розвідки місцевості щодо наявності мін, заздалегідь по карті з'ясовували характер місцевості, визначалися з точками, які противник міг використати для розташування своїх вогневих засобів. Такі роботи виконувались найбільш підготовленими саперами разом із представниками розвідувальних батальйонів, які, власне, і забезпечували вогневе прикриття. Так що від своєчасної і правильної оцінки обстановки та

прийняття рішення щодо способу перевірки місцевості залежала безпека виконання робіт. Це складне завдання особисто вирішував саме командир групи. Виглядало все наступним чином: сапери рухалися в пішому порядку по визначеному маршруту, а за ними на відстані до 50 метрів – бойова охорона. При виявленні пастки (розтяжки поперек дороги, мінного шлагбаума великої протяжності, дротів, що йдуть від дороги, тощо) група провадила визначені настановами процедури і знищувала боеприпаси. Як правило, їх розстрілювали з великокаліберної зброї.

Нерідко противник влаштовував засідки і знищував бойові машини та інші транспортні засоби, які не розвивали високої швидкості. Зазвичай це відбувалося на підйомах та крутих поворотах. Для ураження вони застосовували великокаліберну зброю та ручні протитанкові гранатомети. А ось після знищення машин сепаратисти розташовували її таким чином, щоб перешкодити руху. Вони також замінювали узбіччя протитанковими мінами ТМ-62М і МВЧ-62: до 10 штук з кожного боку, з кроком мінування 4 метри. Це робилося для того, щоб техніка, яка згодом рухалась дорогою, після обстрілу пришвидшувала ходу і минала перешкоду узбіччям. А там – міни...

Все це свідчило, що проти нас воюють не вчорашні шахтарі та трактористи, а добре підготовлені військовики.

Окрім мінно-вибухових загорожень промислового виробництва

МОН-200, МОН-90, МОН-50, ОЗМ-72, ТМ-62, противник встановлював саморобні вибухові пристрої, виготовлені із застосуванням тротилу, пластиду, підручних матеріалів – пластикових труб, скляної тари. Тому під час інженерної розвідки місцевості ми обов'язково звертали увагу на пластикові пляшки вздовж дороги, зв'язані пучки трави (кущі), купи сміття, ґрунт, що мав неприродний вигляд. Для ефективної боротьби із саморобними вибуховими пристроями вивчали їхню будову, принцип дії, проводили аналіз наявного матеріалу, напрацьовували рекомендації для військ.

До речі, останнім часом бойовики почали використовувати заряд від ПТУР, встановлюючи його на узбіччі дороги в напрямку проїжджої частини. Дріт як розтяжку вони піднімають на півтора метра. Бронетехніка та автомобільний транспорт, що рухаються дорогою, де встановлені саморобні

вибухові пристрої, попадають під обстріл стрілецької зброї та мінометів. Зрозуміло, що пильність водіїв при цьому притупляється. Відтак спрацьовують саморобні вибухові пристрої...

Саме тому наші підрозділи почали використовувати пристрій для тралення мін. Це трикутник (довжина 2 метри), виготовлений з арматури, на вершині якого – штанга. Для міцності конструкції від неї до корпусу машини приварюють поперечину. Сама штанга височіє на понад 2 метри над землею, а з неї звисають дотолу ланцюги з насічками. Використання даного пристрою в зоні відповідальності сектора «С» найкращим чином позначилося на ефективності тралення шляхів.

Я зупинився на окремих нюансах роботи інженерних підрозділів у зоні проведення Антитерористичної операції для того, аби читачі переконалися, що збройне протистояння таки вносить корективи в діяльність інженерних фахівців. І не рахуватися з цим ми не можемо. А тому ми опрацьовуємо набутий досвід, підтримуємо постійний зв'язок з нашими колегами та випускниками Академії, що воюють на Сході, та постійно корегуємо навчальний процес підготовки як майбутніх офіцерів, так і відмобілізованих військовослужбовців, призваних із запасу.

Записав Ігор МОСЕЙЧЕНОК

На знімках: бойова робота у зоні АТО.

Фото з архіву підполковника В'ячеслава Нагачевського

«СУЛТАН» ПОВЕРНЕТЬСЯ ДО СТРОЮ

Перший крок до офіцерських зірок командир розвідувального взводу старший лейтенант Костянтин Султанбагомаєв зробив ще у 15 років, вступивши до Волинського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою. До навчання в Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного відслужив строкову у 95-й окремії аеромобільній бригаді. А по закінченні вишу повернувся вже з лейтенантськими зірками на погонах.

Паралельно з навчанням у військово-вишій Костянтин встиг отримати ступінь бакалавра, навчаючись за індивідуально-дистанційною формою на історичному факультеті відділення Житомирського педагогічного університету імені І. Франка.

Навесні 2014 року розвідувальний підрозділ, очолюваний Костянтином, відправився на виконання бойової задачі в район міста Слов'янськ.

– Ми потрапили в засідку поблизу гори Карачун. Там і пролилася перша кров мого розвідвзводу. Антон Могльований був важко поранений у ногу. Знищивши ворожу засідку, ми продовжили виконання бойової задачі, – згадує Костянтин. – Підійшовши до мосту поблизу міста, наші підрозділи зайняли оборону, встановили блокпост. Але тиша була недовгою. Практично відразу нас заблокували з обох сторін. Ситуація з кожним часом ставала дедалі складнішою. Було прийнято рішення вночі піти з того, без перебільшення, «клятого» мосту на прорив. Адже саме там ми вперше відчули гіркоту втрати бойових побратимів.

Вийшовши з оточення, підрозділ на горі Карачун обладнав позиції, зайняв оборону й утримував її разом із військовослужбовцями Національної гвардії та СБУ. Після визволення Краматорська і Слов'янська служба десантників не стала спокійнішою. Рейди по ворожих тилах, ударно-штурмові дії у складі батальйонних тактичних груп та інші бойові задачі. І в більшості з них розвідвзвод старшого лейтенанта Султанбагомаєва був передовим загonom.

«Султан» (його позивний) зі своїми розвідниками був в авангарді й під час легендарного рейду, який здійснили воїни-десантники 95-ї окремії аеромобільної бригади під керівництвом Героя України полковника

Михайла Забродського. Перелік населених пунктів, де «крилата піхота» громила російсько-терористичні війська, може сказати багато про що: Семенівка, Савур-Могила, Степанівка, Красний Луч, Сніжне, Ясинувата, Тельманове, Трьохізбенка, Кримське тощо.

– Одного разу поблизу Красного Луча ми виконували завдання командира у відриві від основних сил, – пригадує один із епізодів цього рейду Костянтин. – Уже сутеніло. Намагаючись наздогнати основну колону, помилилися поворотом та випадково вискочили на околицю міста, перед яким був встановлений ворожий блокпост. Не зупиняючись, на шаленій швидкості, ведучи вогонь з усіх стволів, ми з боєм прорвалися через «блок». Такого нахабства сепаратисти явно не очікували, тож ми без втрат повернулися до своїх.

Усі ці історії містять один нюанс. Якщо з озброєнням та технікою молодий офіцер розібрався доволі швидко, то ключі до солдатських душ довелося шукати довше.

– Звісно, виникали суперечки, адже всі люди різні. Особливо коли ти «молодий та зелений», а у твоїх підлеглих і досвіду більше, і за віком вони старші. Одними «зірочками» авторитет не завоюєш, – говорить офіцер. – Соромно пригадувати, як одного разу розлютили слова солдата. Проте згодом я зрозумів і запам'ятав їх назавжди: «Хоча ти і лейтенант, і вчився багато, але інколи треба прислуховуватися і до інших людей, особливо коли вони старші за віком, хоча і не мають зірок на погонах». Після всіх непорозумінь ми з ним стали друзями. Я зрозумів, що на війні найголовніше – це беззастережна довіра. Адже ти довіряєш бійцям, бійці довіряють тобі.

Але авторитет здобувається не лише словами, а й вчинками.

Приміром, для двох десантників-розвідників 2 травня стало і другим днем народження. В той день під Слов'янськом вогонь терористів був дуже щільним. Двоє поранених воїнів залишилися лежати на лінії вогню. Проте, як відомо, десантники своїх не залишають. Тоді командир розвідувального взводу старший лейтенант Костянтин Султанбагомаєв виніс обох поранених на собі.

Потім були десятки бойових виходів із прикриття та супроводження колон до небезпечних блокпостів. Усі бійці розвідувального взводу вже без вагань йшли за своїм молодим командиром.

...26 січня цього року старший лейтенант Костянтин Султанбагомаєв повів свою «крилату піхоту» у бій, виконуючи у складі батальйонної тактичної групи завдання із захоплення опорного пункту російсько-терористичних військ, позиції яких розміщувалися в районі шахти між селищем Спартак та містом Авдіївка. Десантники потрапили під шквальний мінометний вогонь. Одна з мін впала поряд з бойовою машиною. Костянтин отримав осколкові поранення обох рук, ноги та грудної клітки. Пораненого командира вцілілі бійці висадили на броню та, надавши першу медичну допомогу, відправили в тил. Уже у Дніпропетровську лікарі 16-ї міської лікарні витягли з його тіла понад 25 осколків та зробили все можливе, аби врятувати пошматовану праву руку.

Попереду в Костянтина тривалий курс лікування та реабілітації. Проте військові медики вже зробили головне – врятувавши руку, залишили молодому офіцеру надію на повернення до свого рідного підрозділу.

*Аркадій РАДКІВСЬКИЙ,
Дніпропетровськ*

ТАНКОВИЙ БІЙ ЛЕЙТЕНАНТА БОЖКА

Впродовж трьох тижнів танковий взвод лейтенанта Василя Божка перебував в опорному пункті поблизу селища Луганське та виконував нагальні завдання щодо охорони траси Артемівськ – Дебальцеве від проросійські налаштованих бойовиків.

Зранку 12 лютого його екіпажу, до складу якого входили також військовослужбовець військової служби за контрактом старший солдат Шахмандаров та мобілізований молодший сержант Лиско, було поставлено завдання висунутися до селища Логвінове і надати вогневу підтримку військовим підрозділам 79 бригади при зачистці населеного пункту. Під прикриттям броні влучними пострілами танкісти вибили терористів із навколишніх будинків та різноманітних схованок, і до полудня селище було визволене від противника.

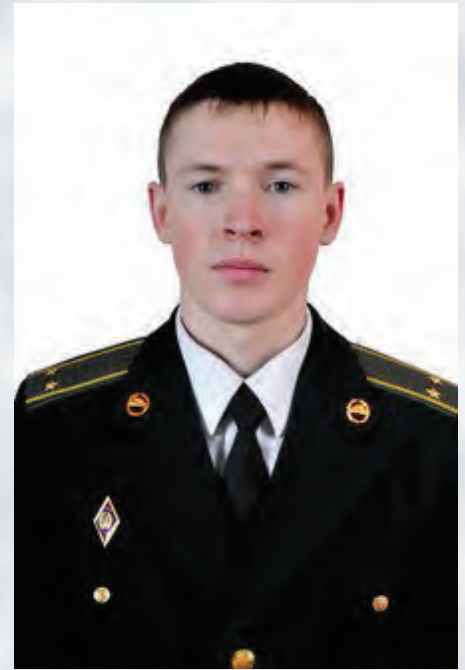
Та не встигли українські військовики почути слова вдячності від командира батальйону і селян, як поступив новий наказ: висунутися по трасі Артемівськ – Дебальцеве за селище Логвінове, замаскуватися у лісосмузі та не допустити пересування ворожої техніки. Лишень танкісти виїхали з ґрунтової дороги на вказану трасу, як помітили з боку міста Вуглегірськ три танки противника. Лейтенант Божок миттєво прийняв рішення помінятися з навідником гармати молодшим сержантом Лиском місцями, і

вже за лічені хвилини пролунав перший постріл. Від прямого влучання ворожа бронемашина спалахнула, наче сірникова коробка.

А лейтенант, оцінивши обстановку, віддав наказ старшому солдату Шахмандарову увімкнути задню передачу і сховати бойову машину за підбитими БМП, що завмерли неподалік. Звідтіля екіпаж продовжував прицільно стріляти по противнику. Натомість останній, не визначившись, звідкіля ведеться по ньому вогонь, гатив по раніше підбитому українському танку, який стояв по іншій бік траси.

Невдовзі український екіпаж із засідки підбив і другий танк противника. Снаряд влучив, мабуть, у боєкомплект, адже вибухом башту ворожої бронемашини віднесло на десятки метрів.

У цей час до терористів на підмогу підійшло ще три танки. Але жодний з них не визначився з місцем перебування відважних українських танкістів. Одна ворожа бронемашина, вочевидь, намагаючись засікти, звідкіля ведеться вогонь, виїхала з ґрунтівки на трасу. Долаючи міст через невеличку річку, вона повернулася кормою до українського танка. Зрозуміло, не зробити черговий постріл лейтенант не міг. І він також видався влучним. Ворожий танк спалахнув, втратив керування і звалився у воду.

Лише розстрілявши увесь наявний боєкомплект, офіцер повернув машину у бік селища Луганське. По дорозі підібрав на броню трьох бійців 79 бригади і невдовзі був у базовому таборі.

Вже згодом лейтенант Василь Божок зізнався, що головним в тій ситуації для нього було не розгубитися. А ось діяв відповідно до отриманих під час навчання в Академії знань.

Більше того, офіцер переконався, що, дотримуючись схеми «виїхав, вистрелив, сховався», можна досягти успіху навіть у нерівному бою. Тому й бажає курсантам прискіпливіше опанувати науку виживання в екстремальних умовах та хитрощі воєнного мистецтва.

БОЙОВИЙ ВИШКІЛ БУДЕ БЕЗДОГАННИМ

Завершилася підготовка військовослужбовців, призваних у межах першого етапу четвертої хвилі мобілізації, які навчалися у 184-му Навчальному центрі Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Протягом місяця ці військовослужбовці набували знання та навички військової справи, підвищували бойовий вишкіл.

За словами заступника начальника 184-го Навчального центру по роботі з особовим складом підполковника Володимира Безбородова, більше чотирьох тисяч мобілізованих проходили навчання за близько 100 військовими спеціальностями. Заняття проводилися щоденно по 10 годин із використанням практичної складової навчання. Навчальний процес мобілізованих побудований на досвіді, набутому нашими підрозділами під час проведення Антитерористичної операції. Для цього, зокрема, залучали офіцерів з тих військових колективів, які пройшли «обкатування» війною і зараз перебувають у пункті постійної дислокації.

Щоб не бути голосливими і показати, чого насправді навчилися за три тижні їхні підопічні, керівництво 184-го Навчального центру Академії разом із журналістами об'їхали п'ять навчальних місць. На першому з них – комплексі підготовки інженерних підрозділів – свою фахову майстерність демонстрували майбутні сапери. Робота тут тривала без метушні, чітко та злагоджено. Раз за разом мобілізовані військовослужбовці знаходили різні вибухові пристрої та позначали місця небезпечних знахідок відповідними прапорцями.

За словами начальника циклової комісії підготовки інженерних підрозділів 184-го Навчального центру майора Сергія Шатенка, часу, щоб засвоїти ази цієї копіткої справи, вистачає. У кожного мобілізованого є бажання опанувати цей фах, як і загалом інші спеціальності. Всі добре розуміють, що незабаром набуті навички можуть знадобитися у зоні проведення Антитерористичної операції. Тому бойовий вишкіл має бути бездоганним, адже від цього залежить як власне життя, так і життя товаришів по службі.

На іншому навчальному місці вправу контрольних стрільб з озброєння БМД-2 виконували майбутні військовослужбовці високомобільних

десантних військ. Із 30-міліметрової гармати і кулемета ПКТ бійці вміло знищували мішені. В одній з бойових машин місце оператора-навідника займав рядовий Михайло Гелешко.

– Свого часу служив у 80-му окремому аеромобільному полку. Навички залишились ще з того часу. Тут я їх лише відновив і удосконалив. Стріляємо практично щодня. Добре можна наби-

ти руку і тим хлопцям, які досі не мали справи з цією бойовою машиною. Заняття насамперед націлені на практику, що правильно, адже ми добре знаємо, в яких умовах згодом можемо опинитися, – розповідає він. Трохи далі, в навчальному центрі «Вербляни», виконували вогневі завдання воїни-артилеристи, зокрема бойові розрахунки реактивних систем залпового вогню.

– Мої хлопці вже готові їхати на передову! – похвалився командир бойової машини старший сержант Святослав Градов, який свого часу отримав бойовий досвід в Афганістані, де заслужив бойові нагороди. – Щойно з БМ-21 «Град» було здійснено стрільбу по цілі, яка не спостерігається з вогневої позиції. Дальність стрільби становила більше 10 кілометрів. За результатами оцінки з командно-спостережного пункту, всі 10 реактивних снарядів лягли кучно в ціль. За характеристиками точності стрільба відповідала оцінці «відмінно», за часом виконання вправи вклялися в оцінку «добре». Для четвертого тижня навчання – це хороший результат. По прибутті в частину ці навички забезпечать відповідну подальшу фахову підготовку.

– Ми навчаємо всього, що самі вміємо і знаємо. Щодня займалися водінням, стрільбою з озброєння машин, виконували численні практичні нормативи тощо. У підготовці орієнтуємося на побажання командирів підрозділів і зауваження учасників АТО, які на власному досвіді в ході реальних боїв відчували, що таке справжня сучасна війна. Наприклад, коли в танк поцілять з відповідної зброї, то може відмовити механізм заряджання. Тому військовозобов'язаних ми вчимо стріляти вручну. А при виникненні проблем із затвором вчимо застосовувати клин затвора... І таких нюансів чимало, – розповів капітан Сергій Гречуха.

Підсумки підготовки мобілізованих у 184-му Навчальному центрі підбив начальник навчального відділу Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного підполковник Олексій Шевченко:

– Після закінчення навчання в Центрі ніхто з військовослужбовців одразу не буде спрямовуватися в зону АТО. Всі будуть направлятися у визначені військові підрозділи, де пройде черговий етап їхньої підготовки – бойове злагодження у складі підрозділів. Лише після цього визначатимуться терміни відбуття в АТО кожного окремого колективу.

Наша програма підготовки фахівців затверджена Командувачем Сухопутних військ і на 15-20 відсотків перевищує ліміти попередніх курсів стрільб та інших документів щодо практичних занять з водіння і виконання вогневих завдань. Тобто ми вклали у підготовку значно більше часу і ресурсів, ніж це було раніше. Також слід зауважити, що під час цієї хвилі часткової мобілізації всі військовослужбовці виявили бажання служити та захищати нашу державу і готові виконувати поставлені завдання.

КОМЕНТАР

**НАЧАЛЬНИК
АКАДЕМІЇ
СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ
ГЕТЬМАНА ПЕТРА
САГАЙДАЧНОГО
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ
ПАВЛО ТКАЧУК:**

– Якісна підготовка мобілізованих військовиків – завдання державної ваги. На відміну від попередніх хвиль мобілізації, особливість четвертої полягає в тому, що всі призвані направляються не в підрозділи, а виключно в навчальні центри, де впродовж місяця проходять відповідну військову підготовку. Її головне завдання – якомога краще підготувати бійців до виконання бойового завдання, до автоматизму відпрацювати їхні дії.

В умовах Міжнародного центру миротворчості та безпеки зробити це цілком реально, адже його інфраструктура дозволяє проводити стрільби з усіх видів штатного озброєння і техніки та водіння бронемашин, здійснювати бойові стрільби зі стрілецької зброї та ручного протитанкового гранатомета тощо.

До підготовки мобілізованих військовослужбовців ми залучали досвідчених офіцерів, науково-педагогічних працівників, інструкторів, а також курсантів вишу, які проходили стажування. При проведенні занять враховували все – як власний досвід, так і практику ведення бойових дій, що застосовується українськими підрозділами на Донбасі, набуті українськими військовиками навички під час миротворчих місій в проблемних регіонах світу. До речі, близько 150 фахівців видового вишу, МЦМБ та 184-го Навчального центру вже відряджалися у зону АТО, де поряд з виконанням бойових завдань ретельно вивчали аспекти ведення бойових дій та протидії противнику. Ми зробили також певні висновки із попередніх хвиль мобілізації, а тому до 80 відсотків часу приділяємо практичним тренуванням з особистою зброєю, технікою, засобами зв'язку та засобами колективного вогневого ураження. Інколи військовослужбовці навчаються по 12-14 годин на день.

Достатньо часу приділяємо офіцерам запасу. Окрім відновлення своїх індивідуальних бойових навичок вони практикуються у керівництві особовим складом. Зважаємо й на те, ким до звільнення були офіцери. Відтак, готуємо їх для призначення на вищу посаду. Окремий акцент робимо і на медичній підготовці мобілізованих.

Відтепер проходить черговий етап навчання відмобілізованого поповнення для Збройних Сил України. Я переконаний, що ми успішно впораємося з цим завданням і у наші бойові підрозділи надійдуть дійсно фахівці своєї справи.

На шпальтах нашого журналу ми неодноразово розповідали про те, як на базі Академії сухопутних військ проходить вишкіл офіцерів, що призвані до лав Збройних Сил України за мобілізацією. Вони отримують знання та навички не лише у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки, 184-му навчальному центрі, але й у стаціонарних умовах видового навчального закладу, де з ними працюють найдосвідченіші викладачі.

У ЗОНУ АТО – З БАГАЖЕМ ЗНАНЬ ТА ДОСВІДОМ

Нещодавно відповідну підготовку пройшла група офіцерів, яких призначено на посади заступників командирів по роботі з особовим складом та фахівців морально-психологічного забезпечення військ. Як здійснювалася вона? Чим збагатилися військовослужбовці запасу? Про це та інше розповідає безпосередній учасник вишколу майор Сергій Голубятников, якого призначено прес-офіцером механізованої бригади.

Офіцери нашої групи потрапили до числа мобілізованих військовослужбовців добровільно. Усі вони, перебуваючи у запасі, проживали в різних регіонах країни, обіймали різні посади, набули неабиякого життєвого та професійного досвіду тощо.

Приміром, підполковник Віктор Філіпов – випускник Львівського національного університету ім. І. Франка 1992 року. Закінчив факультет журналістики. З 1992 по 2006 рік проходив службу в СБУ на оперативних та керівних посадах. Був керівником підрозділу управління СБУ у Києві із захисту інформаційного простору регіону. Працював керівником інформаційно-аналітичного відділу Головного інформаційно-комп'ютерного центру Служби безпеки України.

Капітан Євген Бовкун – з Нікополя Дніпропетровської області. Закінчив Київський держуніверситет ім. Т. Шевченка (юридичний факультет), Академію держуправління при Президентів України. До призову обіймав посади заступника міського голови, голови держадміністрації району. Працював також на

Нікопольському заводі феросплавів директором з юридичних та корпоративних питань.

Майор Микола Гінайло закінчив Пермське ВАТУ. Тривалий час проходив службу у війську. Звільнений у запас в 1996 році. Останнє місце роботи – мітрофорний протоієрей УПЦ КП.

Майор Віктор Злигостев у 1978 році закінчив Полтавське вище зенітно-ракетне командне училище. Має 30 років виступу у Збройних Силах, двох синів, які у даний час є офіцерами Збройних Сил України.

Капітан Сергій Авдєєв – випускник Київського вищого зенітно-ракетного училища. Пізніше навчався у Київській консерваторії. До мобілізації служив у театрі оперети. Заслужений артист України.

Старший лейтенант Валерій Лозовик до мобілізації працював начальником рудника Іршанського гірничо-збагачувального комбінату. У його підпорядкуванні було 400 працівників.

Молодший лейтенант Наталія Михальчук – психолог. Вона випускниця Національного університету «Львівська Політехніка» та Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка.

Спочатку ми займалися на полігоні. Вогнева (вдень і вночі), тактична, інженерна та інша спеціальна підготовка «повернули» нам навички та вміння, набуті за часів нашої служби у війську.

А окремим військовикам доводилося засвоювати ратну науку з нуля. Та чи найцікавішою, на мій погляд, фазою вишколу стали заняття безпосередньо у стінах Академії сухопутних військ. Тут усе було підпорядковано підготовці до можливих дій у зоні Антитерористичної операції.

Вважаю, що надзвичайно корисними були заняття з вивчення керівних документів Міністра оборони України, начальника Генерального штабу – Головнокомандувача ЗС України, директив та інструкцій з питань організації морально-психологічного забезпечення дій особового складу під час забезпечення заходів АТО, методики оцінки морально-психологічного стану військ, інструкції з організації психологічного супроводження та психологічного відновлення військовослужбовців, різноманітних методичних матеріалів, підґрунтям яких став досвід проведення Антитерористичної операції.

Ми вивчали також цивільно-військові аспекти воєнних операцій, обов'язки заступника командира

ротної (батальйонної) тактичної групи по роботі з особовим складом, офіцера-політолога та офіцера-психолога «прокручували» через безпосередні дії посадовця в зоні бойових дій. При цьому суттєву увагу приділяли методиці проведення інформування військовослужбовців, антистресовій підготовці, первинній психологічній допомозі тощо.

Надзвичайно цікавими та повчальними були заняття з психологами-волонтерами та фахівцями Інституту психічного здоров'я Українського католицького університету, які організували науково-педагогічні працівники кафедри Морально-психологічного забезпечення діяльності військ, яку очолює кандидат педагогічних наук, доцент, полковник Андрій Романишин. Протягом чотирьох діб ми опанували тактичну медицину, працювали на засобах зв'язку, на бронетанковій техніці, підвищували свою майстерність в електронному тири, поновляли основи топографії. Із роз'ясненням проблемних питань перед нами виступали представники військової контррозвідки, психотерапевти-наркологи, інші фахівці. Бойовим досвідом з нами ділилися учасники Антитерористичної операції, представники як ЗС України, так і добровольчих батальйонів.

Що важливо, весь теоретичний матеріал, як правило, супроводжувався практичними тренуваннями. Наприклад, при вивченні теми «Надання медичної допомоги в умовах обстрілу» ми безпосередньо надавали допомогу умовно пораненим. При цьому вводні були найрізноманітнішими. І ми відпрацьовували їх без жодних послаблень, адже їх не буде в умовах, коли противник вестиме потужний обстріл. Ми навчалися визначати характер травм потерпілого, зупиняти кровотечу, накладати джгут, використовувати удосконалену аптечку швидкої допомоги та ін.

Цікавими та повчальними були і ситуаційні завдання, які нам пропонувалися під час занять. Приміром, одне з них – для прийняття рішення і вибору варіантів дій індивідуального впливу командира підрозділу на військовослужбовця (ситуацію). Іншими словами, ти – командир взводу. А між твоїми підлеглими раптово виник конфлікт. Тобі необхідно класифікувати ситуацію відповідно до інструкції, за відповідною формою визначити всі ймовірні чинники, умови, які вплинули на виникнення цієї ситуації та сформулювати її причини, тобто провести її факторний аналіз. Крім цього, ти повинен визначити

свої першочергові дії, спрогнозувати наслідки ситуації та сформулювати пропозиції старшому начальнику щодо дій своїх підлеглих. І хоча тобі надаються кілька варіантів відповіді, зробити правильний вибір, повірте, нелегко. Тому усі ми завдячуємо за нашу підготовку науково-педагогічним працівникам кафедри морально-психологічного забезпечення діяльності військ: полковнику Андрію Романишину, підполковнику Владиславу Кожевнікову, працівнику ЗС України полковнику запасу Олегу Бойко та багатьом іншим, які, без будь-якого перебільшення, вклали душу в якісне проведення занять.

Що важливо, ми набули не лише необхідних теоретичних знань та практичних навичок, але й отримали друкований та електронний матеріал, пам'ятки. Це все – запорука нашої успішної служби у зоні АТО.

СТАТЬ НЕ МАЄ ЗНАЧЕННЯ, ЯКЩО ТИ – ПРОФЕСІОНАЛ

Ще донедавна статистика свідчила, що в українській армії працює майже 50 000 жінок, серед яких третина – це жінки-військовослужбовці. Більш як 1600 з них – офіцери, понад 4700 – сержанти та 9770 – солдати військової служби за контрактом. Останнім часом ця цифра дещо зросла, адже серед представниць кращої половини людства стає все більше охочих присвятити своє життя захисту Батьківщини, особливо в час військового протистояння агресору на Сході України.

Будьмо відвертими: на відміну від провідних держав світу нам ще потрібен час, щоб знищити стереотип ставлення до жінки-військовослужбовця як до «допоміжної сили», яка позбавлена права нарівні конкурувати з військовослужбовцями-чоловіками.

В той час, як за кордоном жінки нарівні з чоловіками виконують найвідповідальніші службові завдання, українок, наприклад, не залучають до нарядів внутрішньої й вартової служби, не можуть вони бути й командирами та обіймати низку відповідальних посад.

Однак це жодним чином не позначається на їхньому бажанні стати офіцерами. І як результат – в суто чоловічих військових колективах з'являються жінки, які свідомо обирають шляхетну професію захисника Вітчизни. При цьому, не втрачаючи своєї тендітності й жіночності, вони чи не щоденно виборюють право служити на рівні з чоловіками.

Застарілі стереотипи щодо служби долають й дівчата-курсанти. Приміром, Ганна Новак службу в Українському війську вважає своїм покликанням. З дитинства вона захоплювалась фільмами та літературою військової тематики, тому після закінчення школи вступила до омріяного вишу. Її не злякали

ані фізичні навантаження, ані відсутність звичних комфортних умов для проживання... День за днем вона опановує нелегке армійське буття, адже, як стверджує, не може зрадити своїй мрії, а відтак, не має морального права підвести ні Академію, ні державу.

Зазвичай пересічна людина вважає, що дівчина-курсант – це та сама студентка, але в однострої, яка відвідує пари, складає іспити, займається самостійною підготовкою у затишній аудиторії... Але ж їм доводиться приборкувати потужну бойову техніку, стріляти з усіх видів зброї тощо! Спостерігаючи за тим, з якою легкістю курсантки виконують вправи водіння, зокрема, БМП, можна стверджувати, що роблять вони це не гірше за своїх одногрупників-хлопців.

– Після першого водіння БМП мене переповнювали такі емоції, що навіть було важко дихати, – розповідає Ганна Скобелева. – Саме усвідомлення, що тобі підкорилась ця багатотонна техніка, пришвидшувало серцебиття. Найскладніше у водінні броньованої машини піхоти – це подолання перешкод, де важливо вчасно натиснути на гальма або на газ... Та й такими габаритами керувати складно, а адреналін просто зашкалює! З іншого боку, це додало мені

впевненості у правильності обраного шляху: адже якщо справилась із «залізним монстром», решта видається просто дріб'язковим. Хоча, гадаю, дріб'язкового в опануванні військового фаху немає!

Втім дівчатам підкорюються не лише бойові броньовані машини. Вони можуть приборкати і небесну стихію. Свій захват від того, що змогли пересилити себе, не приховують. Курсант Олександра Безсмертна добре пам'ятає свої враження після першого стрибка:

– Товариші, викладачі після приземлення підбігли до мене, а мені бракувало слів, щоб передати, що пережила під час стрибка. Натомість, я була надзвичайно горда, адже довела сама собі, що зможу зробити це. Чи був страх? Звісно! Та лише коли робиш крок у блакитну безодню... А потім, коли над тобою купол, начебто виростають крила і страх зникає. Ти відчуваєш себе всемогутнім... І тепер, коли я чую, що в армії жінці немає чого робити, лише посміхаюсь. Адже після підкорення неба переконана: будь-яке завдання здолаю із легкістю.

Курсант Віра Алякіна також руйнує стереотипи щодо жінки у війську. Вона – майбутній інженер. Ще 2012 року, коли до Академії сухопутних військ приєднався

новий структурний підрозділ – факультет підготовки спеціалістів інженерних військ та військ РХБ захисту, багатьох дивувала дівчина в цьому колективі.

Звісно, Віра не могла не привертати до себе надмірної уваги, а відтак, доводила своїми справами, що місце у курсантському строю займає по праву. Особливо під час польового вишколу, коли на практиці доводиш, наскільки успішно засвоїв теоретичні знання. Керувати складною інженерною технікою, вміти побудувати у найкоротший термін міст, знешкодити вибухонебезпечний предмет, замаскувати позицію, очистити воду для особового складу, навести понтонну переправу – це лише незначний перелік з того, чого навчається курсант-інженер за роки навчання у вищому навчальному закладі. Жодних послаблень курсанту Вірі Алякіній не роблять, хоча юнаки, звичайно, прагнуть підставити своє плече.

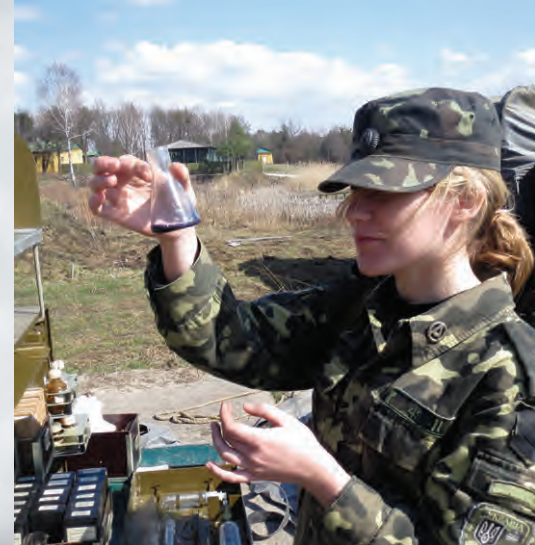
– Тепер, на четвертому курсі, я з посмішкою пригадую, як перші півтора року доводила, що гідна опанувати інженерний фах. Нарівні з хлопцями виконувала усі завдання. І таки з часом переконала їх, що не лише володію відмінними теоретичними знаннями, але й можу фахово застосовувати їх на практиці, – розповідає курсант Віра Алякіна. – На другому курсі, після чергового польового виходу, на якому ми розклали понтони, одногрупники погодилися, що я справді займаю

своє місце в команді. Безумовно, інженерна справа вимагає застосування фізичної сили. І в окремих ситуаціях мені її просто бракує, а від цього стає прикро, адже знаю, що і як потрібно зробити, але... Та поряд завжди мої бойові товариші!

Не так давно я спостерігала, як Віра Алякіна під час практики проводила заняття з мобілізованими у 184 навчальному центрі. Ніхто з військовослужбовців, набагато старших за курсантку, не переймався, що саме жінка навчає їх. Навпаки, вони жваво ставили запитання, уважно слухали й записували відповіді, цікавились усім, що було для них новим.

І я черговий раз переконалася, що проблеми гендерної нерівності в українській армії вже не існує. Зрозуміло, за умови, якщо жінка-військовослужбовець займається улюбленою справою, є дійсно фахівцем.

*Майор
Ірина ШАПОВАЛОВА*

4 березня виповнилось двісті років від дня народження Михайла Вербицького, великого сина українського народу, творця Національного гімну України, у словах якого «Душу й тіло ми положим за нашу свободу» якнайповніше втілюється його християнське й національне кредо, співзвучне євангельському «Ніхто більшої любови не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх» (Ів. 15:13), – співпав із найтрагічнішими подіями нашої нової історії, коли Україна кров'ю своїх героїв відстоює власну свободу і незалежність.

«ВЕЛИКИЙ БАТЬКО» УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

Ким же є для нас Михайло Вербицький? Насамперед піонером і «великим батьком» української музики. Саме таку оцінку дав йому ще один видатний українець – Станіслав Людкевич. І це було тоді, «коли у нас ще не було ні Лисенка, ні „Запорожця за Дунаєм“, ні „Вечорниць“ Ніщинського». Композитор став одним із найкращих виразників національної ідеї у 40–60-х роках XIX ст., пройшовши, на думку того ж С. Людкевича, еволюційний шлях від москвофільського середовища до високих горизонтів сформованого національного світогляду, достойно завершивши його «Заповітом» на слова Шевченка та гімном «Ще не вмерла Україна». І це тоді, коли більшість його сучасників, зокрема священиків, про свою українську ідентичність мала дуже невиразні уявлення.

Осмилюючи час, прожитий разом з Майданом, хочеться наголосити, що саме гімн «Ще не вмерла Україна», який протягом багатьох місяців щодня звучав з його сцени, пробуджував у більшості українців досі незнані глибокі душевні порухи, спонукав на мить зупинитися і в єдиному соборному єднанні, поклавши руку на серце, співати його, сповнюючись вірою та впевненістю в перемогу свободи і

правди. Не випадково в одному зі своїх інтерв'ю про це говорив композитор Валентин Сильвестров, зазначивши: «Я, наприклад, був свідком чогось живого, – коли весь Майдан заспівав „Ще не вмерла Україна“. Це щось дуже особливе. Хочу сказати, що Гімн України – дивовижний».

На думку композитора, це один із найкращих гімнів в історії. Порівнюючи його з німецьким, у якому використано музику з квартету Франца-Йозефа Гайдна, український – сердечний та оригінальний. Його унікальність, як зауважив Сильвестров, полягає в тому, що його написав священик та автор духовних літургійних творів, бо в зачині «Ще не вмерла» виразно прослуховується розспіване Аплілуя (Славте Господа!).

Натомість С. Людкевич вважав, що «творення національних гімнів – це справа дуже цікава, але й дуже складна. Вони не творяться композиторами, а народжуються в щасливий момент, у слушний час історичної конечности з консолідації всіх духовних сил нації».

Мусимо визнати, що насправді про Михайла Вербицького ми знаємо дуже мало. Народився він 4 березня 1815 року в Явірнику-Руському біля Сянока в сім'ї греко-католицького священика. Його батько, Михайло-Андрій

Вербицький, був бірчанським деканом та парохом в селі Улючі. Мати композитора, Пелагія Вербицька, походила з дому перемишльських міщан Пацановських.

Після смерті батька 1825 року подальшою долею Михайла та його молодшого брата Йосифа-Володислава опікувався єпископ Перемишльської єпархії – один з очільників віденсько-перемишльського просвітницького гуртка, визначний діяч українського національного відродження, меценат І. Снігурський, який доводився хлопцям двоюрідним дядьком. Отож, з 1826 р. М. Вербицький навчався в Перемишлі у гімназії, а з 1828 р. став учнем новоствореної при єпископській палаті «перемишльської співочо-музичної школи» та учасником хору, заснованого того ж року при греко-католицькому кафедральному соборі Перемишля. Він був одним з найкращих альтистів хору.

Першим учителем композитора з музично-теоретичних дисциплін став диригент перемишльського кафедрального хору та викладач школи, відомий чеський музикант, член Австрійського музичного товариства Алойзи Нанке, який, як згадував згодом Вербицький, відзначався великим музичним талантом, добре знав закони гармонії та, будучи всебічно освіченим, швидко збагнув стиль хорових творів Дмитра Бортнянського, відтак, почав у його стилі писати і навчати учнів. У школі практикували не лише церковний спів, але й світські твори італійських та німецьких композиторів. Учні (виключно чоловічим складом) виконували терцети, квартети, секстети і хори. За твердженням Ізидора Воробкевича, ще в гімназійні роки Вербицький умів гармонізувати нескладні мелодії.

1833 року Вербицький закінчив VII клас гімназії та вступив до греко-католицької духовної семінарії у Львові. Студіюючи екстерном перший рік навчання з філософії, він і далі перебував у Перемишлі. До Львова композитор переїхав 1834 року. Травмувавши ногу, він 15 тижнів пролежав у лікарні семінарії, удосконалюючи свою гру на гітарі, яка стала улюбленим інструментом. Він написав ряд солоспівів у супроводі гітари (зберігся автограф перекладу для голосу з гітарним акомпанементом майбутнього гімну «Ще не вмерла Україна»), а також декілька сольних творів та підручник із гри на гітарі «Почуєніє хітари».

1837 року Вербицький одружився з Барбарою Сенер. Ухвала забороняла семінаристам III–IV курсів жити поза межами навчального закладу, що унеможливило подальше перебування

Виступ оркестра Академії на урочистостях з нагоди 200-річчя М. Вербицького в польському селищі Млини.

Вербицького в її стінах. Того ж року композитор спробував отримати посаду диригента у Ставропільському інституті, але з невідомих причин отримав відмову. Це підштовхнуло його до серйозного вивчення музичної теорії, гармонії, композиції та інструментування. Деякий час він утримував родину уроками співу та гри на гітарі у вірменському монастирі бенедиктинок, а також працював диригентом монастирського хору і платним тенором латинського кафедрального собору у Львові. Коли ж його дружина Барбара померла, Вербицький, за рекомендацією єпископа Снігурського, був прийнятий на посаду вчителя співу в семінарії, а 1841 року поновив навчання на III курсі богослов'я.

За рік його знову виключають з семінарії за незначну провину. Восени того ж року він домігся посади диригента і вчителя співу у Ставропільському інституті. Через три місяці занять, а саме 7 лютого 1843 року, з великим успіхом відбувся прилюдний виступ хору під орудою Вербицького. Не дійшовши згоди з керівництвом Ставропільської семінарії щодо оплати праці, композитор у жовтні того ж року залишив інститут, а згодом поновився на посаді вчителя музики в семінарії (1844–1846).

До Перемишля Вербицький із сім'єю (друга дружина була французкенкою за походженням) повернувся 1846 року. Працюючи канцеляристом при Перемишльській консисторії, він і далі займався музикою. Його вчителем з композиції та інструментування став директор хору латинського кафедрального собору, чеський музикант, «славний теоретик музики» Франц Лоренц. До творчих здобутків Вербиць-

кого в Перемишлі (в 1846–1850 рр.) належать передусім церковні твори, зокрема Літургія для мішаного хору та інші духовні композиції, створені для перемишльського кафедрального хору, дві латинські меси, а також музично-театральні композиції «Верховинці» (1849), «Гриць Мазниця» (1849), «Козак і охотник» (1849), «Жовнір чарівник» (1850), «Проциха», «Запропашений котик» (1850) та три симфонії (увертюри) для оркестру.

1849 року Вербицький утретє став слухачем богослов'я уже в Перемишлі, де і був висвячений на священника 1850 року. З 1856 року він адміністратор, а згодом парох Млинів (села Яворівського повіту).

До активної музично-громадської діяльності Вербицький повертається у середині 60-х років, що пов'язане з підготовкою до відкриття театру «Руська Бесіда» у Львові. Спеціально для цієї події, яка відбулася 29 березня 1864 року, композитор написав Симфонію IV B-dur. Крім того, в репертуарі театру була співогра «Козак і охотник». У театрі «Руська Бесіда» було поставлено історичну драму «Запорожці» Карла Гейнча, в якій уперше прозвучав хор козаків «Ще не згибло Запорожжя» з музикою гімну «Ще не вмерла Україна» М. Вербицького. Сам гімн був виконаний 26 лютого 1865 року на Шевченківському концерті в Перемишлі.

Популярність Вербицького як театрального композитора зросла після успішної прем'єри співогри «Підгіряни», яка відбулася 27 квітня 1865 року. А на замовлення Шевченківського комітету 1868 року він написав один із найкращих своїх творів – «Заповіт» на слова Шевченка для баритона, чоловічого та

мішаного хору в супроводі оркестру. Останні роки життя М. Вербицький провів у селі Млинах, де й помер унаслідок тяжкої хвороби 7 грудня 1870 року.

Твори Вербицького тривалий час – приблизно до Другої світової війни – становили основу репертуару західноукраїнських виконавських колективів. Важко назвати будь-який концерт чи святковий вечір того періоду, на якому б не звучала його музика. Композиції Вербицького міцно увійшли у практику домашнього музикування, витіснивши звідтіль низькопробні зразки зарубіжного бюргерського мистецтва. На його творчих традиціях виховувалося ціле покоління західноукраїнських музикантів, які з великою пошаною і любов'ю ставились до корифея рідного музичного мистецтва.

За тривалий час деякі композиції Вербицького втратили свій первісний блиск і свіжість. Вони мають тепер лише історичне значення. Проте більшість його творів – передусім «симфонії» і хори – це справжні перлини української музики, які заслуговують на те, щоб посісти належне місце у програмах сучасних концертів.

Ім'я Михайла Вербицького, видатного композитора і відданого борця за народність музичного мистецтва, дорого українським людям, які високо цінують кращі культурні здобутки минулого.

С. Людкевич, коли мова йшла про музичну спадщину М. Вербицького, ще у 30-ті роки минулого століття бив на сполох, що чимало творів композитора через недбалість утрачено, а ювілеї композитора (100-річчя і 120-річчя) пройшли непоміченими. Ми з жалем констатуємо, що й досі нема повного видання його творчої спадщини, лише частково опубліковано музику композитора до театральних вистав, надалі в рукописах зберігаються його літургійні та інструментальні твори. Хоч і як прикро про це писати, але за останні двадцять років про Вербицького мовилося також небагато.

Можливо, неувага до ювілею Михайла Вербицького, як і нещодавніх, належно не відзначених роковин Миколи Лисенка та Кирила Стеценка, полягас в тому, що це, мовляв, не історичні діячі чи письменники, а композитори. На це хочеться відповісти, що нація, у якій нема власної культурної пам'яті, тобто яка не пам'ятає і не шанує свого минулого, приречена на забуття і не достойна майбутнього.

*Мирослава НОВАКОВИЧ,
доцент Львівської консерваторії*

“РУССКАЯ ВЕСНА — 2015”,

або “ЕФЕКТ БУМЕРАНГА”

Рік тому Росія розпочала приховану збройну агресію проти України в рамках сценарію т.зв. “русской весны”, який передбачав організацію масових заворушень серед населення східних та південних регіонів нашої держави на основі поширення ідей проросійського та антиукраїнського сепаратизму. Російська Федерація поставила собі за мету розколоти Україну, перешкодити її європейській та євроатлантичній інтеграції, ліквідувати державність та повернути її до сфери свого впливу в рамках побудови т.зв. “Русского мира”, а фактично – відновити Російську імперію як головну геополітичну мету режиму В.Путіна та сутність його особистих амбіцій.

При цьому застосування військової сили проти України у формі та методами “гібридної війни” – наслідок неспроможності Росії “втягнути” Українську державу іншими, політичними та економічними, заходами до російських інтеграційних проектів (Митного, а в подальшому – Євразійського союзів). По суті, згадані ініціативи не були сприйняті Україною, яка надала перевагу західним (демократичним) цінностям та європейському способу свого розвитку.

У відповідь на такий крок нашої держави Росія зважила на військове вторгнення. Це можна вважати “останнім аргументом” путінського режиму. Однак попри всі докладені зусилля Москві так і не вдалося реалізувати свої плани. Так, Росія захопила та анексувала Крим, спровокувала збройний конфлікт на південному сході України, захопивши частину Донецької і Луганської областей. Але які б негативні наслідки від цього не були для нашої Держави, в головному вона змогла стримати Росію, зберегти цілісність переважної більшості своїх територій і продовжити рух курсом реформ і зближення з ЄС та НАТО.

До того ж замість реалізації ідей “Русского мира” збройна агресія Росії проти України викликала “ефект бумерангу” – спровокувала нищівний удар по самій Російській Федерації у вигляді політико-економічних санкцій з боку США та ЄС. Фактично, з початку 2015 року “русская весна”, яка готувалася Москвою для України, наповнилася новим змістом (тепер вже для Росії), що нагадує “арабську весну” 2011 року (для країн Близького Сходу і Північної Африки). Про це свідчить загострення проблем у російській економіці, які набувають критичного характеру та поступово створюють загрозу соціального вибуху в Російській Федерації.

У наведеному контексті найбільш негативні наслідки для Росії мало обмеження доступу РФ до західних кредитів та

інвестицій, що призвело до суттєвих втрат російської банківської системи, а також значно ускладнило можливості роботи та розвитку російської економіки. Наприклад, з початку запровадження міжнародних політико-економічних санкцій проти Росії навесні 2014 року прямий відтік іноземних капіталів з Російської Федерації досяг суми в понад 150 млрд дол. США і на цьому не припиняється.

Зазначене, а також зниження споживчої активності в Росії, блокування роботи російського бізнесу в США і країнах Європи, введення Москвою контрсанкцій щодо західних товарів, а також низка інших чинників викликають стійку тенденцію припинення роботи багатьох російських банків і підприємств, яка набуває ефекту “доміно”. Зокрема, на сьогодні повністю або частково не працює більшість заводів з випуску автомобільної, залізничної та авіаційної техніки. При цьому, за даними російських статистичних органів, з початку 2015 року безробіття в Росії у середньому зростає на 20 тис. осіб за тиждень і до кінця року може досягти понад 2,5 млн. Щонайменше 3 млн осіб матимуть неповну зайнятість.

Критична ситуація складається також у сільськогосподарській галузі РФ, яка завжди була дотаційною. Так, за оцінками російських експертів, неспроможність фермерів взяти банківські кредити через високі кредитні ставки створює реальну загрозу зриву посівної кампанії навесні ц.р. Своєю чергою, це неминує викличе продовольчу кризу в Росії, особливо за умов закриття російською стороною свого ринку для європейської та української харчової продукції.

Загострюється і ситуація у найбільш важливій для Росії галузі – енергетичній, яка забезпечує формування переважної доходної частини державного бюджету РФ та відіграє головну роль у валютних надходженнях. Причиною цього

є падіння світових цін на енергоносії, зниження попиту на російський газ і нафту в країнах ЄС (перш за все, за рахунок диверсифікації поставок), а також суттєве скорочення російських газових поставок до України (як найбільшого споживача російського «блакитного палива»). Так, за прогнозами російського уряду, через падіння світових цін на нафту втрати російського бюджету можуть сягнути понад 1 трлн руб. у 2015 році. Водночас, за підсумками 2014 року, російський ВАТ «Газпром» знизив обсяги видобутку газу більш ніж на 16%, при цьому його доходи скоротилися приблизно на 30%.

У перспективі така тенденція посилюватиметься у зв'язку з вичерпаністю основних нафтогазових родовищ Росії у Західному Сибіру, а також неспроможністю російської сторони забезпечити розробку нових родовищ (тепер вже у важкодоступних районах на півночі та сході країни, а також на арктичному шельфі) через ембарго США та ЄС на передачу сучасних технологій РФ. Сьогодні це призвело до закриття низки перспективних проектів з видобутку нафти та газу у Російській Федерації спільно з американськими та європейськими компаніями.

Падіння світових цін на нафту стало також однією з основних причин обвалу курсу російського рубля по відношенню до провідних світових валют – долара США та євро, що, своєю чергою, призвело до зростання інфляції в Росії. Так, тільки за офіційними даними, з початку ц.р. рівень інфляції в РФ становив 16-17% у річному вимірі. В той же час реальні ціни на основні групи товарів (насамперед продовольство) зросли на 60-80%.

Все це зумовлює прискорення процесу стагнації російської економіки, в т.ч. падіння ВВП країни, яке очікується на рівні 5,5% за підсумками 2015 року. При цьому в окремих регіонах індекс промислового виробництва на сьогодні вже понизився на 70-80%, у порівнянні з минулим роком.

Зниження доходів від експорту енергоносіїв, а також скорочення виробництва суттєво зменшують фінансові надходження до державного бюджету РФ, що змушує керівництво Росії посилювати жорсткість політики економії бюджетних витрат. Про вкрай серйозний характер даної проблеми свідчить рішення російського уряду в лютому ц.р. щодо секвестру бюджету 2015 року приблизно на 10%.

Переважно це стосується соціально-орієнтованих видатків, у т.ч. виконання знакових для В.Путіна травневих указів 2012 року щодо виконання його передвиборних обіцянок підвищити рівень життя російських громадян. Зокрема, скорочуються видатки на підтримку малозабезпечених верств населення, медицину, освіту та культуру, знижуються зарплати працівників бюджетної сфери та бізнесових структур (в т.ч. провідних російських компаній ВАТ «Газпром», «Роснефть» тощо), а також скасовуються індексації пенсій. Аналогічно обмежується фінансування науки, включно з найбільш високотехнологічними галузями (в тому числі і ракетно-космічною).

У той же час фактично без змін залишаються військові витрати (становлять 40% видаткової частини державного бюджету РФ), що, з одного боку, підтверджує агресивний характер режиму В.Путіна та його наміри продовжувати збройну агресію проти України, а з іншого – вимагає далі витрачати золотовалютні резерви РФ на покриття дефіциту державного бюджету. Так, з початку ц.р. російські резервні фонди знизилися на 20% до мінімального (з 2007 року) рівня – близько 360 млрд дол. США за станом на 1 березня ц.р. (середньомісячне скорочення близько 15 млрд дол. США). З урахуванням необхідності виплат зовнішніх боргів Російської Федерації (в т.ч. по кредитах російських компаній, взятих під державні гарантії) в обсязі 125 млрд дол. США у 2015 році, Росія може опинитись у ситуації технічного дефолту вже восени поточного року.

Расходы Федерального бюджета РФ в 2015 г. (в трлн рублей)

	% федерального бюджета	% ВВП
Образование, здравоохранение и социальная политика	32,2	6,44
Национальная оборона	19,3	3,86
Национальная безопасность и правоохранительная деятельность	13,9	2,78
Всего «силовые» министерства	33,2	6,64

Наведені щойно проблеми вже відчуває більша частина населення Росії. За даними соціологічних досліджень в березні ц.р., від 70 до 85% російських громадян визнали погіршення свого життєвого рівня у зв'язку з економічною кризою в країні, а також очікують подальшого ускладнення ситуації в російській економіці. При цьому найбільшу стурбованість у росіян викликає загроза втрати роботи, яка стає реальністю для значної частини працездатного населення Російської Федерації.

Своєю чергою це посилює антивладні настрої у російському суспільстві, про що свідчать акції протесту у різних містах країни. Акцій стає чимраз більше. На сьогодні вони спостерігаються як у формі масових мітингів в Москві (зокрема, 1 березня ц.р. за участю близько 50 тис. осіб), так і окремих виступів медиків, вчителів та робітників російських підприємств, які підпадають під скорочення. З подальшим загостренням економічної ситуації в Росії соціальні заворушення обов'язково поширюватимуться, як це вже відбувалось на початку 1990-х років.

Каталізатором таких акцій протесту може стати вбивство одного із лідерів російської опозиції Б.Немцова 27 лютого ц.р., що надало опозиційним силам Російської Федерації «жертвоний символ» боротьби з російською владою. Саме з таких резонансних подій і розпочалися свого часу масові акції «арабської весни» в країнах Близького Сходу та Північної Африки, що призвели до зміни влади в Єгипті та Лівії, а також довготривалої громадянської війни в Сирії. За аналогією такі ж наслідки неодмінно спіткають і Росію.

Ще одним проявом «русской весны» зразка 2015 року стало поширення негативного ставлення до російських інтеграційних проектів та ініціатив (насамперед Євразійського економічного союзу та Євразійського союзу) серед керівництва, бізнесових кіл та населення найближчих союзників Російської Федерації – Білорусі, Казахстану та Вірменії. Перш за все це пов'язано з негативним впливом і на ці держави міжнародних санкцій проти Росії. Тим самим, на тлі загострення соціально-економічної ситуації в РФ, фактично зводиться нанівець сама ідея відновлення російського контролю над пострадянським простором в рамках побудови Євразійського союзу.

Є всі підстави для тверджень, що вищезазначеним процесам сьогодні характерна стрімка активізація, і фактично вони матимуть для Росії «ефект бумеранга». Згодом вони стануть незворотними – у випадку подальших провокаційних порушень Росією Мінських домовленостей та цинічного продовження прихованої збройної агресії проти України.

Незалежний аналітичний центр геополітичних досліджень «Борисфен Інтел»

НАША АКАДЕМІЯ – ЛІДЕР СУЧАСНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

На 6-й міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2015», яка проходила у Києві, нашу Академію було удостоєно Гран-прі у номінації «Лідер наукової та науково-технічної діяльності». Нагороду ми отримали з рук президента Національної академії педагогічних наук України Василя Кременя – за високі показники у рейтинговому виставковому конкурсі серед усіх навчальних закладів держави.

Така висока відзнака є заслугою, адже наш видовий навчальний заклад є лідером серед вишів та наукових установ Міністерства оборони України. Серед пріоритетів наукової діяльності навчального закладу – дослідження форм і методів ведення бойових дій за досвідом збройних конфліктів сучасності, передусім Антитерористичної операції на сході держави. Результати цієї роботи активно впроваджуються в процес підготовки майбутніх офіцерів ЗС України.

Загалом у 6-й міжнародній виставці, яку традиційно організують Міністерство освіти і науки України та Національна академія педагогічних наук, брали участь понад 750 навчальних закладів з 22 регіонів України, а також освітні заклади та агенції Латвії, Литви, Швейцарії,

Польщі, Чехії, Франції, Великобританії, Канади, Словаччини, Естонії, США та Молдови.

І тим приємніше, що наша Академія нагороджена також Дипломом та золотою медаллю у номінації «Розробка та

впровадження у навчально-виховних процесах сучасних систем моніторингу якості освіти» за роботу, яку виконали завідувач кафедри електромеханіки та електроніки вишу доктор технічних наук Юрій Шабатура та викладач кафедри Сергій Філімонов.

Слід відзначити, що виставковий стенд Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного був популярним серед відвідувачів. Особливо цікавилися стендом та інформаційними матеріалами військового вишу юнаки та дівчата допризовного віку, їхні батьки. Не оминули його увагою і члени журі виставки «Сучасні заклади освіти – 2015». За результатами конкурсу академічна експозиція отримала Диплом Переможця «Кращий виставковий стенд 2015».

Іванна ШИШКА народилася в с. Войславичі, що на Сокальщині. Її мати – поетеса, тому не дивно, що дівчина з дитинства цікавилася поезією і музикою, перейняла любов до мистецтва слова. Закінчила Львівське державне музичне училище імені С. Людкевича по класу бандури. Нині навчається на кафедрі музичного мистецтва нашої Академії. Вірші пише зі шкільного віку. Друкується в періодичних виданнях регіону. Це перший вірш на військово-патріотичну тематику, який покладено на музику доцентом кафедри музичного мистецтва Академії сухопутних військ, заслуженим працівником культури України Владиславом ПИНДИКОМ.

ГІРКИЙ ПОЛИН

*Крилами розривається набат,
І серце мами тьохкає від болю:
Бо син її віднині вже солдат,
Не скоро він повернеться додому.*

*Такий бо час прийшов у рідний край,
Спіткала нас біда в лиху годину,
Ввірвався ворог лютий і давай
Гнобити й розривати Україну.*

*Змарніли й заридали небеса,
І мати, витираючи сльозину,
В молитві зносить руки до Христа,
Благає вберегти її родину.*

*А син відважний у ту мить в бою,
Із щирим, мужнім серцем і думками:
«Не дам країну-матінку мою,
Вам, нелюди, шакали, на поталу!»*

*Світанок знищив тисячі надій,
Тих матерів й коханих, що чекали,
Бо з вітром у тій ранішній порі,
Героїв душі в небо відлітали.*

*У матері в руках гіркий полин,
Та в серці – гордість, хоч в душі – руїни,
Бо знає, що якби не її син,
Напевно не було б вже України.*

Головний редактор
Ігор МАХНО

Редакційна колегія:
Павло ТКАЧУК
Юрій ГУСАР
Ігор МОСЕЙЧЕНОК

Дизайн та верстка:
Ірина ШАПОВАЛОВА

Думка редакції не завжди збігається з думкою авторів. Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Редакція залишає за собою право використовувати матеріали, редагувати та скорочувати їх на свій погляд. Листи, рукописи, фотоматеріали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами – лише на сторінках журналу.

При використанні матеріалів посилання на журнал обов'язкове.

Журнал зареєстровано в Міністерстві юстиції України.
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія КВ № 17548-6398Р
від 17.03.2011 року

Адреса редакції:
79012, м. Львів,
вул. Героїв Майдану, 32
E-mail: asvpress@gmail.com
Інтернет: <http://www.asv.gov.ua>

Віддруковано
в друкарні Академії
сухопутних військ
імені гетьмана
Петра Сагайдачного

Обсяг – 6 друк. арк.
Замовлення
№ 18 від 23.03.15
Наклад – 500 прим.

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

ЖУРНАЛ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ІМ. ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

